

Міністерство культури і мистецтв України
Республіканський методичний кабінет навчальних закладів
мистецтв і культури

А Л Ь Т

П Р О Г Р А М А

для видів музичних навчальних закладів з фаху
"ОРКЕСТРОВІ СТРУННІ ІНСТРУМЕНТИ"

Київ - 1997

Укладач: С.В.Кулаков, доцент кафедри струнно-смічкових інструментів Національної музичної академії ім.П.І.Чайковського

Вступ написано спільно з кандидатом мистецтвознавства, професором Національної музичної академії ім.П.І.Чайковського
В.В.Палшковим

Рецензенти: С.Г.Кочерян - зав.кафедрою оркестрових струнних інструментів Харківського інституту мистецтв України, професор.

Л.В.Оленич - доцент кафедри струнно-смічкових інструментів Видюго музичного інституту ім.М.В.Лисенка

Відповідальний за випуск: В.І.Волохоневич

Редактор :О.Г. Підсуха

Затверджено радою Національної музичної академії ім.П.І.Чайковського
протокол № 2 від 06.XI.96 р.

С

С.В.Кулаков

Провідним завданням вивчення дисципліни "АЛТ" є підготовка висококваліфікованих фахівців, володіючих художньо-музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності в якості солістів, ансамблістів, оркестрантів та викладачів.

Робота класу з фаху спрямована на всебічне розширення музичної культури студентів, розвиток творчої фантазії, активності, вміння узагальнювати засвоєвані знання та навички, застосовувати їх на практиці. Тому робота в класі повинна бути націлена на досягнення та творче втілення студентом змісту, форми та стилю творів, які вивчаються, на оволодіння різноманітними засобами художньої майстерності.

Виховання вміння у студента правдиво розкривати ідейно-художній задум творів, що виконуються, та донести його до слухачів засобами музично-виконавської майстерності є найважливішим завданням педагога. Прагнучи до цілковитої майстерності виконавства, постійно розвиваючи віртуозну техніку, роз'яснюючи шляхи та методи оволодіння прийомами гри на інструменті, треба виховувати в той же час вірне розуміння музично-виконавської техніки, яка є лише засобом втілення художньо-виконавського задуму. Виховання художньої та технічної сторін музично-виконавської майстерності слід здійснювати в їх нерозривній єдності.

Педагог повинен навчити студента вірно та швидко орієнтуватись в нотному тексті. Для того, щоб випускник вузу був підготовлений до професійної праці, необхідно систематично та послідовно на всіх курсах розвивати навички читки нот з листа не лише в оркестрових чи камерному класах, але й в класі з фаху.

Педагогу з фаху необхідно слідкувати за роботою свого студента в інших дисциплінах / у квартетному, камерному та оркестровому класі.

Педагог з фаху - основний керівник студента. Ставлячи перед ним завдання підготовки висококваліфікованих фахівців, педагог повинен проявляти увагу до всіх сторін навчального та суспільного життя студента, виховувати у нього науковий світогляд, працювати над його відповідальністю, дисциплінованістю.

Заняття в класі з фаху будуться на основі послідовної програми навчання. Як передбачає діючий навчальний план, протягом всього курсу - 480 годин, заняття - індивідуальні.

Репертуар, що вивчається у вузі, повинен сприяти музичному і технічному розвитку альтиста. На молодшому етапі навчання, особливо на першому, не рекомендується інтенсивно нараховувати репертуар.

в творах, які дають студентам. Програмні вимоги до першокурсників стоять приблизно на рівні останніх курсів музичних училищ та останніх класів спеціальних музичних шкіл. Поступове ускладнення репертуару і збагачення його новими жанрами йде більш швидкими темпами на останніх курсах. Тут за умов нормального розвитку студента, труднощі художнього репертуару доходять приблизно до рівня концертів Бартока, Хіндемита, Уолтона.

Основне місце в репертуарі з фаху повинна займати українська та зарубіжна класична література, найкращі твори сучасних вітчизняних авторів, а також, найцінніші у художньому плані зразки сучасної зарубіжної музичної літератури. Для повнішого обсягу різних стильових особливостей репертуару для альтя слід використовувати в класі не тільки твори написані для альтя соло та в супроводі оркестру чи фортепіано, але й камерну літературу – сонати для альтя та фортепіано.

Треба між іншим, відмітити, що в силу багатьох об'єктивних причин, сьогодні виникла досить складна ситуація з написанням та особливо виданням творів для альтя, тобто зі створенням репертуару. Помітно зросла композиторська цікавість до цього інструменту, з'являється цілий ряд творів, але оскільки інтенсивність видань не збільшилась, а видавнича база залишилась дуже слабкою, зариз у портфелях видавництва накопичилось чимало чудових творів для альтя малої та великої форми, як класиків, так і сучасних композиторів. Деякі з них, найбільш репертуарні, альтисти грають за рукописами чи копіями закордонних видань, але широкому загалу виконавців вони, як правило, невідомі.

Що ж до перекладань та обробок, то при загальній орієнтації на оригінальні твори в навчанні на альті, не можна не відмітити їхню особливу роль у формуванні виконавця-альтиста. Окрім того, що вони дають рідкісну можливість безпосередньо контактувати з музикою видатних композиторів, частина з них, як, наприклад, "Аджіо та Аллегро" Р.Шумана в вільній обробці В.Борисовського або "Пляска скоморохів" з опери "Снігуронька" М.Римського-Корсакова в обробці Б.Страхова настільки професійно зроблені, що за інструментальною фактурою зовсім не поступаються, а можливо, й перевершують деякі оригінальні твори.

Підбираючи репертуар, викладач повинен постійно мати на увазі індивідуальні особливості кожного студента, ступінь його обдарованості, музичного розвитку та підготовки.

Слід враховувати виконання кожного твору на високому художньому рівні, з належним ступенем технічної досконалості, без знижок на незрілість виконавця або на особливі труднощі твору. У відповідності до цього в індивідуальних планах студентів повинна бути відображена обумовлена логічна послідовність щодо вибору репертуару.

Важливим розділом індивідуального плану, особливо в перші роки навчання студента в музичному вузі, є робота над гаммами, етюдами та іншим навчально-допоміжним матеріалом. Вибираючи етюди та інші твори навчально-допоміжної літератури, слід враховувати не тільки цілеспрямованість, але й художню значимість матеріалу. Вивчення етюдів може приймати різні форми в залежності від змісту та характеру учбових завдань, для яких виконується той чи інший етюд. Тут можуть бути і доведення етюду до можливого ступеню досконалості та використання його в плані ознайомлення та читки нот з листа.

На сучасному етапі розвитку педагогіки велике значення надається самостійній праці студентів, розвитку їх творчої ініціативи, музичного мислення. Рекомендується будувати заняття фахового класу так, щоб на них була присутня максимальна кількість студентів.

РІЧНИЙ ПЛАН - МІНІМУМ.I курс

- 2 твори великої форми /концерт, соната/.
 3 твори малої форми / серед них - один, підготовлений самостійно/.
 3 частини поліфонічного твору.
 8 - 12 етюдів.
 Гами.

Кількість виступів:

технічний залік,
 виконання самостійно виченого твору,
 академічний концерт,
 іспит.

II курс

- 2 твори великої форми / два концерти/.
 Соната.
 Концертна п'єса або 3 п'єси.
 Один твір поліфонічної форми повністю / сюїта, соната/.
 2 п'єси /самостійне вивчення/.
 6 - 8 етюдів.
 Гами.

Кількість виступів: на II, III, IV курсах:

технічний залік,
 виконання самостійно вичених творів,
 два академічних концерти,
 два іспити.

III курс

- 2 твори великої форми / 2 концерти/
 Соната.
 Концертна п'єса або 3 п'єси.
 Один твір поліфонічної форми повністю.
 Соната /самостійне вивчення/
 6 - 8 етюдів.
 Гами.

IV курс

- 2 твори великої форми / 2 концерти/
 Соната.
 Концертна п'єса або 3 п'єси.
 Один твір поліфонічної форми повністю.
 Концерт /самостійне вивчення/.
 6 - 8 етюдів.
 Гами.

V курс

- Програма Державних іспитів.
 Один поліфонічний твір.
 Один твір великої форми / концерт/.
 Два різнохарактерних твори малої форми.

Кількість виступів:

іспит,
 Державний іспит.

Доповнення.

1. Замість виконання самостійно вивчених творів на II, III, IV курсах допускається виконання двох етюдів.
2. Замість виконання сонати або 3-х п'єс допускається виконання концертної п'єси або варіацій.
3. На іспиті зимової сесії допускається виконання першої або другої та третьої частин концерту високого ступеню трудності.

Приблизні річні програми студентів I, II, III, IV курсів та Державних іспитів.I курс

- Етюди: Крейцер,
 Компаньолі,
 Донг,
 Палшков.

Поліфонія: Телеман. Фантазія № 12.
 Концерт: Вангал.

Соль.
Ларгетто.
Танок.
Прелюд. /самостійне вивчення/.

Етюд Донт,
Компаньолі,
Палашко / т.22/,
Теріан.

Поліфонія: І.С.Бах. Сюїта №3 /Прелюдія, Сарабанда, Жига/.
Концерт: Цельтер.
Соната: Руст.
П'єси: Синдінг. Престо.
Александров. Арія.
Косенко. Етюд. /самостійне вивчення/.

II курс.

I. Етюд: Донт,
Роде,
Фіорілло,
Львов.

Поліфонія: І.С.Бах. Сюїта № I /пониістю/.
Концерти: Ф.Е.Бах. РОЛІА /мі бемоль мажор, ред.Сосіна/.
Соната: Гендель № 4.
Концертна п'єса: Верстовський Варіації на 2 теми.
Лятошинський 2 п'єси /самостійне вивчення/

2. Етюд: Палашко / т.22/ Хофмейстер, Воиновичкий.
Поліфонія: Регер Сюїта № I
Концерти: Гендель, Форсайт
Соната: Валентіні
Концертна п'єса: Хандошкін. Варіації / Те гублю, що кохаю/
Карабиць. Експромт.
Степовий. Танок /самостійне вивчення/.

III курс

I. Етюд: Палашко / т.36/,
Хофмейстер,
Фукс,
Донт.

Поліфонія: І.С.Бах. Сюїта № 4,
Концерти: Гайдн /до мажор/,
Хофмейстер,

Сонати: Глінка,
Нардіні /самостійне вивчення/

Концертна п'єса: Вебер. Анданте та Угорське Рондо.

П'єси: Сільванський. Концертіно.
Цинцадзе. Хорумі.

2. Етюд: Хофмейстер,
Палашко / т.44/.
Венявський,

Поліфонія: Петцольд. Сюїта.

Концерти: Моцарт /кларнет/, Стамиць.

Сонати: Ролла.

І.С.Бах. /соль мінор/. /самостійне вивчення/.

Концертна п'єса: Шуман. Адажіо та Аллегро.

П'єси: Скорик. Речитатив.

Карабиць. Експромт.

IV курс

I. Етюд: Хофмейстер,
Палашко / Т.44/,
Гильтай.

Поліфонія: Регер. Сюїта № 3.

Концерти: Глазунов /саксофон/, Давід.

/самостійне
вивчення/

Телеман.

Соната: Мійо № I.

П'єси: Лященко. Три п'єси /Прелюд, Аріетта, Танок/.

Ю.

ПРИБЛИЗНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК.

КОНЦЕРТИ.

2. Етуди: Хофмейстер,
Бацевич,
Паганіні.
Поліфонія: І.С.Бах. Сюїта 5.
Концерти: Гайдн /ре мажор/. Конюс.
/самостійне
вивчення/ Вівальді /віола де амур/.
Соната: Шуберт /Арпеджіон/
П'єси: Вериківський. Мелодія.
Косенко. Дві поеми - легенди.
- У курс
-/ Державні іспити/
1. Поліфонія: Бібер. Пассакалія.
Концерт: Хіндеміт. /Шванендресер/.
П'єси: Паганіні. Вічний рух.
Штогаренко. Балада.
2. Поліфонія: Хіндеміт. Соната / Т.25, №1/.
Концерт: Барток.
П'єси: Ролла. Варіації.
Зноско-Боровський. Імпровізація.
3. Поліфонія: І.С.Бах. Сюїта № 6.
Концерт: Уолтон.
П'єси: Шуман. 4 п'єси.
Кирейко. Емореска.

П.Ангерер	Концерт.
Б.Антіфеев.	Концерт.
Е.Арістакесян.	Концерт.
Б.Барток.	Концерт.
І.С.Бах.	Концерт /мі мажор, скрипка/
І.С.Бах.	Бранденбурзький концерт № 6.
І.Х.Бах.	Концерт.
Ф.Е.Бах.	Концерт.
Р.Бунін.	Концерт.
Я.Вангал.	Концерт.
Я.Верещагін.	Концерт.
А.Вівальді.	Концерт /віола де амур/.
Г.Гаврилець.	Концерт.
Й.Гайдн.	Концерт.
Г.Гамбург.	Концерт.
Г.Гендель.	Концерт /саксофон/.
О.Глазунов.	Концерт.
Д.Давід.	Концерт.
О.Дзегельонок.	Концерт.
К.Діттерсдорф.	Концертна симфонія /альт-контрабас/.
Ю.Конюс.	Концерт.
Ж.Куртаг.	Концерт.
Р.Леденьов.	Концерт-поема.
М.Мілетич.	Концерт.
В.Моцарт.	- " - /валторна/
В.Моцарт.	- " - /кларнет/
В.Моцарт.	Концертна симфонія /скрипка - альт/.
У.Пістон.	Концерт.
А.Ролла,	- " - /мі бемоль мажор, ред. Сасіна/
А.Ролла.	- " - / " - , ред. Бека/.
А.Ролла.	- " - /фа мажор/.
Е.Руббра.	Концерт.
К.Сен-Санс.	Концерт /віолончель/.
К.Стамиць.	Концерт.

У. Уолтон.	Концерт.
С. Форсайт.	- " -
Г. Фрід.	- " -
І. Хандошкін.	- " -
П. Хіндеміт.	Концерт /Швавендресер/.
П. Хіндеміт.	Концертна музика № 5.
П. Хіндеміт.	Траурна музика.
Ф. Хофмейстер.	Концерт.
К. Цельтер.	Концерт.
О. Яковчук.	Концерт.

С О Н А Т И, С Ю І Т И.

Б. Асаф'єв.	Соната.
П. Базелер.	Французька сюїта.
О. Бакс.	Соната.
- " -	Соната-фантазія /альт - арфа/.
І. Бах.	6 сюїт.
І. Белорусець.	Соната.
А. Блісс.	Соната.
В. Блок.	Соната.
Е. Блок.	Дві сюїти.
В. Богданов-Березовський.	Соната.
Л. Боккеріні.	Соната.
Д. Бонончіні.	Соната.
Й. Брамс.	Дві сонати /фа-мінор, мі-бемоль мажор/.
Р. Бунін.	Соната.
Ю. Буцко.	Соната.
Д. Валентіні.	- " -
Я. Вангал.	- " -
С. Василенко.	- " -
М. Вейнберг.	- " -
Л. Вейнер.	- " -
О. Вінклер.	- " -
Г. Гаврилець.	- " -
В. Гайгерова.	- " -
А. Гедіке.	- " -
В. Генін.	- " -
І. Генішта.	- " -

Г. Гендель.	Шість сонат
М. Глінка.	Соната
І. Граун.	Соната.
Д. Давід.	Соната.
Й. Давід.	Соната.
Ф. Дружинін.	Соната.
Е. Еккльс.	Соната.
М. Зайчиков.	Соната.
Ю. Іщенко.	Соната.
В. Кац.	- " -
З. Кодаї.	- " -
О. Козловський.	Соната.
І. Красильніков.	- " -
П. Крестон.	Сюїта.
В. Крюков.	Соната.
І. Матісс.	- " -
Д. Мартіні.	- " -
В. Марчелло.	- " -
Ф. Мендельсон.	Соната.
Д. Мійо.	Соната.
М. Мясковський.	Соната.
П. Нардіні.	Соната.
А. Онеггер.	- " -
Р. Петцольд.	Сюїта.
В. Птушкін.	- " -
Г. Рафаель.	- " -
С. Рахманінов.	- " -
М. Регер.	Три сюїти.

А.Рібарі.	Соната.
П.Рівіліс.	Соната.
А.Ролла.	Соната.
А.Рубінштейн.	Соната.
Ф.Руст.	Соната.
М.Сидельников.	Соната.
С.Слонімський.	Сюїта.
Я.Стамиць.	Соната.
Л.Степанов.	Соната.
- " -	Дитяча сюїта.
В.Тараканов.	Соната.
Г.Телеман.	Соната.
- " -	12 фантазій.
Д.Фінко.	Соната.
Г.Фрід.	Соната.
Г.Чичтен:	- " -
К.Хаммер.	- " -
І.Хандошкін.	Три сонати.
А.Хачатурян.	Соната-пісня.
К.Хібер.	Соната.
Н.Хіндеміт.	Соната / т. II №4/
- " -	Соната / т. II № 5/
П.Хіндеміт.	Соната / т. 25 №1/
В.Шебалін.	Соната.
В.Шер.	- " -
В.Ширінський.	- " -
Д.Шостакович.	Соната.
Ф.Шуберт.	Соната.

К О Н Ц Е Р Т Н І _ П " Е С И _ В А Р І А Ц І І .

І.С.Бах	Хроматична фантазія.
Х.Бібер	Пассакалія.
Е.Буссе	Апассіонато.
К.Вебер.	Варіації. Анданте та угорське рондо.
В.Верстовський.	Варіації на дві теми.
Т.Віталі.	Чакона.
Г.Гендель.	Пассакалія /скрипка-альт/.
Б.Дваріоназ.	Варіації.
Д.Енеску.	Концертна п"еса,
Г.Кіркор.	Концертна фантазія.
Н.Клерамбо.	Прелюдія та аллегро.
З.Компанієць.	Поєма-монолог.
К.Кулью.	Концертіно. Пісня та танок.
М.Лисенко.	Українська рапсодія.
Б.Лятошинський.	2 п"еси /Ноктюрн, Скерцино/.
Г.Ляшенко.	3 п"еси / Прелюд, Арієтта, Танок/.
М.Карє.	Фолія.
Е.Мейєр.	Поєма.
Д.Мійо.	4 портрети.
В.Моцарт.	Тема з варіаціями.
Г.Персел.	Арія та танок.
А.Ролла.	Тема з варіаціями.
М.Сільванський.	Концертіно.
І.Хандошкін.	Варіації /Те гублю, що кохав/.
Е.Хубаї.	Концертна п"еса.
В.Цитович.	Триптих.
Р.Шуман	Адажіо та Аллегро. Казкові малюнки.

_ П " Е С И _

Ф.Аміров.	Елегія.
І.Арендс.	Балада.
О.Аренський.	Баркарола.Серенада.
Е.Барток.	Два танці.
В.Ф.Бах.	Весна.
І.С.Бах.	Сициліана. Жига.
Л.Бетховен.	Адажіо. Рондо.

В.Борисовський.	Сицилійська тарантела "Вулкан".
Й.Брамс.	Ода Сафо.
М.Брух.	Романс.
П.Булахов.	Канцонетта.
С.Василенко.	Павана.
К.Вебер.	Блискучий полонез.
Х.Венявський.	Мрії.
Ф.Верачіні.	Ларго.
М.Вериківський.	Мелодія.
Т.В"єтан.	Елегія.
Вілла-Лобос.	Арія.
Г.Вольф.	Пісня.
Д.Гаджієв.	Скерцо.
Й.Гайдн.	Менует.
Г.Гамбург.	Два наспіви.
Г.Гендель.	Ларгетто.
И.Геслер.	Елегія.
О.Глазунов.	Елегія.
Р.Глієр.	Вальс. Ноктюрн.
М.Глінка.	Почуття. Мазурка.
Е.Гріг.	Вечір у горах. Листок з альбому. Поема. Норвезький танок. Пісня Сольвейг.
Д.Давід.	Пецо.
О.Даргомижський.	Елегія.
А.Дворжак.	Мелодія.
К.Дебюссі.	Вереск. Дівчина з волоссям кольору льону. Романс. Повільний вальс. Циганський танок
а Домінчен.	Романс.
М.Жербін.	Вокаліз.
С.Зноско-Боровський.	Дві п"єси. Гуцульська пісня. Скерцо.
І.Гордан.	Поема.
М.Іпполітов-Іванов.	Кавказькі ескізи.
Ю.Іщенко.	Елегія.
Д.Кабалєвський.	Імпровізація.
В.Калінніков.	Сумна пісня.
І.Карабиць.	Експромт.
К.Караєв.	Адажіо та китайський танок.
В.Кирейко.	Музичний момент.

В.Ковальов.	Поема.
З.Кодаї.	Адажіо.
Б.Компаньолі.	Тема з варіаціями.
І.Конечни.	Балада.
В.Косенко.	Дві поеми-легенди.
В.Крюков.	Елегія. Павана. Новела.
М.Лисенко.	Елегія.
Ф.Ліст.	Два сонети Петрарки. Старий романс. Ноктюрн. Романс. Чабарашка.
С.Людкевич.	Прелюдія. Мазурка. Вальс.
О.Лядов.	Роздум.
Г.Лященко.	Сарабанда.
М.Маре.	Сумна пісня.
Б.Мартіну.	Музика.
Д.Мартінчек.	Вальс. Три мініатюри.
Я.Мединь.	Шість п"єс з балету "Легенда про кохання".
А.Меліков.	Романс.
А.Монасіпов.	Менует.
В.Моцарт.	Елегія /альт-віолончель/.
Т.Мусгрейв.	Гопак. Сльоза.
М.Мусоргський.	Кінець казки.
М.Мяковський.	Романс.
Є.Орфєєв.	Вічний рух.
Н.Паганіні.	Чотири п"єси-малюнки.
П.Петров.	Скерціно. Танок дівчат. Танок лицарів.
С.Прокоф"єв.	Вибрані п"єси. Колискова. Павана.
М.Равель.	Елегія. Романс. Прелюд. Мелодія. Серенада.
С.Рахманінов.	Вокаліз.
Л.Ревуцький.	Дві прелюдії.
М.Римський-Корсаков.	Політ джмеля. Танок скоморохів.
А.Ролла.	Концертний етюд.
Д.Россіні.	Скерцо.
Я.Сібеліус.	Сумний вальс.
Х.Синдінг.	Престо.
М.Скорик.	Речитатив.
О.Скрябін.	Етюд.
В.Сокальський.	П"єса.

Б. Степанова.	Поема.
Л. Степанов.	Вокаліз.
І. Стравинський.	Пастораль. Елегія.
О. Тансєв.	Аркуш з альбому.
Х. Туріна.	Анданте.
И. Ферстер.	П"еса.
З. Фібіх.	Поема.
П. Фіокко.	Аллегро.
Г. Форе.	Пробудження.
Ф. Франкер.	Рондо.
Ж. Фрескобальді.	Токатта.
Г. Фрід.	Шість п"ес.
А. Хачатурян.	Танок Айши. Колискова. Танок дівчат з балету "Гаяне". Вальс.
С. Цинцадзе.	Хорумі.
П. Чайковський.	Колискова з опери "Мазепа".
	Канцонетта. Мелодія. Білі ночі.
	Палке признання. У камельна.
Ю. Шапорін.	П"ять п"ес.
Ф. Шопен.	Вальс. Етюд. Прелюд.
С. Шоссон.	П"еса.
Д. Шостакович.	Сцена. Інтермеццо. Народне свято.
	Романс. Прелюдії. Адажіо. Весняний вальс.
А. Штогаренко.	Балада.
А. Штогаренко. Б. Клебанов.	Пісня.
Ф. Шуберт.	Два вальси. Музичний момент. Бджілка.
Р. Шуман.	Мрії.
Р. Щедрін.	Прелюд. Аморозо.

Е Т Ю Д И , К А П Р И С И .

М. Анцолетті.	12 етюдів.
М. Бакланов.	6 етюдів.
Е. Бацевіч.	4 каприси.
А. Ваксман.	Вправи та гамми у подвійних нотах.
Х. Венявський.	Каприси.
Ш. Гавіньє.	Етюди.
И. Герольд.	6 етюдів.

Б. Гильтай.	Концертні етюди.
Я. Донт.	20 каприсів /Градус в Парнас/.
Б. Компаньолі.	Каприси. /т.22/.
Р. Крейцер.	42 етюди.
О. Львов.	24 каприси.
Ж. Мазас.	Етюди /2 зошит./
Н. Паганіні.	24 каприси.
І. Палашко.	20 етюдів /т.36/.
	10 концертних етюдів /т.44/.
Б. Палшков.	Каприси.
П. Роде.	24 каприси.
М. Теріан.	6 етюдів.
Ф. Фіорілло.	Каприси.
П. Фукс.	15 етюдів.

СОЛО З СИМФОНІЙ, ОПЕР , БАЛЕТІВ.

А. Адан.	Жізель.
А. Аренс.	Саламбо.
Б. Асаф'єв.	Полум"я Парижу. Кавказький бранець.
Г. Берліоз.	Герольд у Італії.
Л. Деліб.	Коппелія.
Е. Енеску.	Румунська рапсодія.
В. Кікта.	Фрески Софії Київської.
Л. Масканьї.	Сільська честь.
Д. Мейєрбер.	Гугеноти.
Б. Пашков.	Оркестрові труднощі.
С. Прокоф"єв.	Ромео та Джульєтта. Червона квітка.
А. Рубінштейн.	Демон.
Е. Страхів.	Оркестрові труднощі.
А. Хачатурян.	Гаяне.
Р. Штраус.	Дон Кіхот.

НАУКОВО - МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА.

1. Агарков О. Вібрато на скрипці. М., 1956.
2. Артемьева Т. Методичний аспект проблеми здібностей. М., 1977.
3. Асафьев Б. Музична форма як процес. Книга 2. Інтонація. М., 1947.
4. Ауер Л. Моя школа гри на скрипці. М., 1964.
5. Баранов С., Болотіна Л., Волікова Т., Сластенін В. Педагогіка. М., 1981.
6. Барінова М. Про розвиток здібностей учня. М., 1961.
7. Беккер Х., Рінар Л. Техніка та мистецтво гри на віолончелі.
8. Біленький Б., Ельбойм Е. Педагогічні принципи Л.Цвітліна. М. 1990.
9. Благовещенський І., Павлова С. Єдність музичного та технічного розвитку скрипаля. Деякі питання музичного мистецтва. Мінськ, 1965.
10. Брауде І. Артикуляція. Л., 1973.
11. Броун А. Нариси з гри на віолончелі. М., 1960.
12. Брянська Т. Навик гри з листа, його структура та принцип розвитку. М., 1976.
13. Волков К. Психологи про педагогічні проблеми. М., 1981.
14. Воронін Л. Фізіологія вищої нервової діяльності. М., 1979.
15. Виховна робота в музичній школі. М., 1959.
16. Гінзбург Л. Про роботу над музичним твором. М., 1965.
17. Готсдинер А. Слуховий метод навчання та робота над вібрато в класі скрипки. Л., 1963.
18. Давидов В., Зінченко В. Принцип розвитку психології. М., 1980.
19. Дубровський І., Євсєєв С., Підручник гармонії. М., 1973.
20. Спосіб І., Соколов В.
20. Камиларов Е. Техніка лівої руки скрипаля. Л., 1963.
21. Кечухашвілі Г. До проблеми психології сприйняття. М., 1967.
22. Леонід Коган. М., 1982.
23. Кон І. Психологія старшокласника. М., 1980.
24. Корихалова Н. Інтерпритація музики.
25. Котляревський І. До питання до вивчення одночасних побудов. Збірка статей: "Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів". К., 1983.

26. Котляревський І., Дяченко М., Полянський Ю. Теоретичні основи виховання та навчання в музичних навчальних закладах. К., 1987.
27. Кулагін П. Міжпредметні зв'язки у процесі навчання. М., 1981.
28. Кулаков С. Специфіка методики виховання альтиста. К., 1993.
29. Кюхлер Ф. Техніка правої руки скрипаля. Під редакцією Палшкова В., Стеценка В./ К., 1974.
30. Лернер І. Дидактична система методів навчання. М., 1976.
31. Лесман І. Нариси з методики навчання гри на скрипці. М., 1964.
32. Люблінська А. Викладач про психологію молодшого скрипаля. школяра. М., 1977.
33. Ляховитська С. Про педагогічну майстерність. Л., 196
34. Мазель Л. Побудова музичних творів. М., 1959.
35. Мострас К. Дипломіка у скрипковому мистецтві. М., 1956.
36. Мострас К. Інтонація на скрипці. М., 1962.
37. Мострас К. Ритмічна дисципліна скрипаля. М., 195
38. Мострас К. Система домашніх занять скрипаля. М., 1956.
39. Музичне виховання у школі.
40. Незайкинський А. Про музичний темп. М., 1965.
41. Назаров. І. Основи музично-виконавської техніки та методи її удосконалення. Л., 1969.
42. Нариси з методики навчання гри на скрипці. Зб. статей. М., 1956.
43. Нейгауз Г. Про мистецтво фортепіанної техніки. М., 1969.
44. Орджонікідзе Г. До питання про музичне мислення. М., 1960.
45. Палшков В. Особливості звуковидобування на альті. Методичні рекомендації Міністерства культури України. К., 1979.
46. Палшков В. Особливості звуковидобування та інтонування на альті. К., 1982.

47. Палшков Б. Техніка гри на альті в оркестрі. К., 1986.
 48. Палшков Б. Аплікатурний принцип формування трьох-октавних гам на альті. К., 1992.
 49. Палшков Б. Єдиний принцип формування гам на смичкових інструментах. К., 1992.
 50. Педагогічна практика. Учебний посібник для студентів педагогічних вузів. М., 1961.
 51. Переверзев Н. Проблеми музичного інтонування. М., 1966.
 52. Питання вдосконалення викладання гри на оркестрових інструментах. М., 1960.
 53. Питання музичної педагогіки. М., 1980.
 54. Питання музичної педагогіки /оркестрові інструменти/. Новосибірськ., 1972.
 55. Питання початкової музичної освіти. М., 1981.
 56. Питання смичкового виконавства та педагогіки. М., 1978.
 57. Питання смичкового мистецтва. М., 1980.
 58. Питання фортепіанної методики виконавства. 36 статей. К., 1981.
 59. Погожева Т. Питання навчання гри на скрипці. М., 1964.
 60. Полянський Ю. Теоретичні основи підготовчого навчання скрипалів та віолончелістів. Автореферат дисертації. К., 1972.
 61. Полянський Ю. Нариси з методики викладання гри на віолончелі. К., 1973.
 62. Полянський Ю. Організація та проведення вступних іспитів до музичних закладів. К., 1967.
 63. Психологія формування та розвитку особистості. М., 1981.
 64. Ражніков В. Резерви музичної педагогіки. М., 1980.
 65. Резніков А. Про роль світогляду у творчості композитора. Л., 1979.
 66. Рубінштейн С. Проблеми загальної психології. М., 1973.
 67. Рудін П. Психологія. М., 1976.
 68. Садовський В. Основи загальної теорії систем. М., 1974.
 69. Сапожніков Р. Первинне навчання віолончелістів. М., 1962.
 70. Сапожніков Р. Основи методики гри на віолончелі. М., 1967.
 71. Способін І. Музична форма. М., 1964.
 72. Степанов В. Основні принципи використання смичкових штрихів. М., 1968.
 73. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Частина I. К., 1960.

74. Стеценко В. Методика з навчання гри на скрипці. Частина II. К., 1964.
 75. Струве В. Вібрато, як виконавський навик. Л., 1933.
 76. Струве В. Профілактика професійних захворювань музикантів. Л., 1934.
 77. Струве В. Типові форми постановки рук у інструменталістів. М., 1932.
 78. Струве В. Шляхи розвитку юних скрипалів. М., 1952.
 79. Тагієв М., Парсеков А. Проблеми м'язових відчуттів при навчанні гри на скрипці. Баку, 1978.
 80. Теплов В. Психологія музичних здібностей. М., 1947.
 81. Тютін Ю. Побудова музичної мови. Л., 1962.
 82. Тютін Ю., Пустильник І. Музична форма. М., 1974.
 83. Учебно-виховна робота у струнно-смичкових класах. М., 1974.
 84. Флейгін. Індивідуальність учня та мистецтво педагога. М., 1975.
 85. Флеш К. Мистецтво скрипкової гри. М., 1963.
 86. Штейнгаузен Ф. Фізіологія ведення смичка. М., 1980.
 87. Шульпяков О. Технічний розвиток музиканта-виконавця. Л., 1973.
 88. Шульпяков О. Музично-виконавська техніка та музичний образ. Л., 1985.
 89. Юзефович В. Симфонія "Гірольд в Італії" та її автор. М., 1977.
 90. Юзефович В. В. Борисовський - засновник вітчизняної альтової школи. М., 1977.
 91. Юрєв А. Виразальні можливості скрипкових штрихів. М., 1974.
 92. Ямпольський І. Вибрані статті. М., 1935.
 93. Ямпольський І. Основи скрипкової аплікатури. М., 1955.
 94. Янкевич Ю. Мистецтво змін. М., 1964.